

SLOVENSKI NAROD.

Maja vsak dan avtor, izdaje in prodaja, ter vsa po pošti prejeman za avtor-ograde dečle za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K, kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. Za tuje dečle toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljanje naročnine se ne osira. — Za oglasila se plačuje od petostopne peti-vrste po 12 h, če se oglasila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravitelstvo je v Knafljovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst., upravitelstvo pa v pritličju. — Upravitelstvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravitelstva telefon št. 85.

Komedijantstvo in sleparstvo.

Klerikalno časopisje kriči neprestano, da je med avstrijsko in ogrsko vlado sklenjena nagodba izredno ugodna za našo državno polovico, ter osobito naglašajo, da so nagodbene predloge posebno koristne kmetstvu prebivalstvu. Ker tvori kmetstvo prebivalstvo pretežno večino slovenskega naroda, je treba, tako pišejo klerikalni listi, da se vsi slovenski poslanci, ki zastopajo kmetске volilce, z verno zavzemajo za to, da nagodba postane zakon ter se s tem uveljavijo vse one določbe, ki so baje neprecenljive važnosti za kmetški stan v obče, za slovensko kmetško prebivalstvo pa še posebej.

Ne da bi hoteli izreči svojega mnenja o vrednosti nagodbe, ki stoji sedaj v ospredju političnih diskusij, konstatujemo samo, da naši klerikalci niso bili vedno tako trdno prepričani o velikih koristih, ki jih baje nudijo nagodbene predloge kmetskemu prebivalstvu, nasprotno soglašali so z naravnost uničujočo sodbo o vrednosti nagodbenih določb za agrarne sloje avstrijske državne polovice.

Stalni odbor avstrijske centrale v varstvo poljedeljskih interesov je imel dne 24. oktobra t. l. na Dunaju sejo, ki so se je med drugimi udeležili tudi slovenski klerikalni poslanci Povše, Gonstičar, Pišek in Roškar ter štajerski napredni poslanec Vinko Jezovnik.

V tej seji so razni govorniki, parlamentarci in neparlamentarci, dokazovali, da je nagodba taka, kakor se je sklenila med avstrijsko in ogrsko vlado, v veliko škodo kmetiskim interesom.

Veterinarska konvencija je za avstrijsko poljedelstvo naravnost nesprejemljiva, ker ne nudi dovolj-nega varstva proti okuženju naše živine; s sladkorno surtako se krši carinska skupnost v enostranskem interesu Ogrske; finančialna pogodba glede bločne rente znači po priznanju ogrskega ministrskega predsednika dr. Wekerleja darilo Ogrski v znesku 49 milijonov kron, razen tega pa še letni dohodek 4.283.000 K; pri razdelitvi carinskih dohodkov je Avstrija oškodovana za 30 milijonov kron; priznanje davčne prostosti za ogrsko moko pomenja pravo katastrofo za avstrijsko mlinarstvo. Vse te slabe strani nagodbenih predlogov, ki so v prvi vrsti v škodo kmetijstvu, so posam-

ni govorniki dokazali z nepobitnimi argumenti in končno se je soglasno sprejela tale resolucija:

»Stalni odsek avstrijske centrale v varstvo poljedeljskih interesov izjavlja v svoji seji dne 24. oktobra 1907. po stvarnem preudarku, da so parlamentu predložene nagodbene predloge z agrarnega stališča nesprejemljive, ker njihovih določbe ne odgovarjajo agrarnim interesom avstrijske državne polovice, niti agrarnemu volilnemu programu »centrale«, na katerem je kandidiral pretežna večina agrarnih poslancev in bila tudi izvoljena.«

Kakor smo že omenili, je bila ta resolucija soglasno sprejeta, z njo so se strinjali tudi navzoči slovenski klerikalni poslanci, ker bi sicer gotovo nastopili proti njej in jo pobijali.

Ker tega niso storili, je gotovo, da so se z njo popolnoma soglašali ter se tudi priznali, da je nagodba s kmetškega stališča absolutno nesprejemljiva.

Kako pa pišejo naši klerikalni listi?

Vsakogar, ki ni za nagodbo, proglasajo za izdajalca kmetiskih interesov, ne povedo pa, da so klerikalni poslanci Povše, Pišek, Roškar in Gonstičar javno priznali, da je nagodba kmetiskim interesom škodljiva.

O tem pa klerikalni listi zato molče, da bi njihovi volilci ne spoznali, kako grdo jih vodijo za nos klerikalni listi in klerikalni poslanci sami, ko jim slikajo stvar kot belo, čeprav je črna docela.

Tako znajo klerikalni bajaci igrati komedijo — z »narodnim blagom«. Ljudske koristi so jim deveta briga, samo za svoj žep in za svoje strankarske koristi se jim gre, ljudstvu pa natresejo peska v oči, da ne spozna, kako drzno se ti njegovih zastopnikov igrajo z najvitalnejšimi interesi svojih volilcev. Volilci, vprašajte vendar svoje poslance Povšeta, Gonstičarja, Piška in Roškara, zakaj so bili dne 24. oktobra t. l. drugega mnenja o nagodbi, kakor sedaj?!

Odgovora na to vprašanje seveda ne boste dobili, ker je jedro klerikalne politike v tem, da se igra komedijo z interesi volilcev in se slepari javnost, samo da imajo pri tem dobiček gotove osebe.

ski in visokovzrastli fantje, sedli so tja v čisto skrajni konec, kjer je prehajal vrt že skoro v hosto, smejali so se, drug drugemu šaljivo oporekali in naposled tudi peli. In, Bože moj, kakršne so bile tiste pesmi, takih ni čula Zofka še nikoli prej doma na deželi. Silno mehko so se topili glasovi drug v drugega, melodija se je prelivala kakor zlata voda, hrepnela kvilsku in padala zopet kakor v sanjah. In ob taki priliki je bila Zofka tuintam skoro omamljiva. Mislila je na tilhem in želela, da bi kam sedla, naslonila v roke glavo, zamislila se nekam daleč in na nekaj lepega. Na dom morda, na domače livade, na domače gaje in gozde in na mater, ki je reyna, a polna ljubezni. Postala je včasih za hip, a nemudoma so jo klicali in zvali od vseh miz. Tam so hoteli vina, tam piva, tam smotk, tam večerje, in Zofka je tekala na desno in levo. Ali pozno zvečer včasih, ko so odšli že zadnji gostje, je sedla izmučena in trudna za mizo, podprla glavo z rokami in gledala v smreke in bore, ki so rastle vse daleč naokoli. In ob takih slučajih se ji je zdelo, da čuje silno mehko in silno lepo pesem. Prav tako kakor jo pojo visokovzrastli mestni fantje, prav tako se zibajo v mehkih in toplih melodijah, in gubečo se tako v to nemirno, s šumenjem smrek in borov in s petjem čričkov in

Slepari se naprej.

Iz Ptujja, 7. dec.

Poročalo se je iz Ptujja, da je moral uradni predstojnik Eberhartinger zapustiti službo. »Tagesp.« sedaj laže da se je odpovedal službi vsled slabega zdravja! Spet dokaz, kako zna »ptujjska banda« slepariti, da je nepoboljšljiva! Dolgoletni, škandalozni konkubinat bi sicer lahko E. želodec in živce pokvaril, pa prostovoljno bi se ne bil nikoli službi odpovedal! Saj se mu ni godila slaba! On je vedel za vse tajnosti urada in mestnih očetov, vsi so trepetali pred njim! Mož še vedno lahko govori, če hoče!

Pa spet nov škandal. Makso Strasschill, svak župana Orniga, je dozdaj imel žganjetoč v mestu in koncesijo bivšega mesarja Blažiča. Prišla sta s tem navskriž; Strasschill mora imeti svojo koncesijo, sicer mora beznico zapreti. Tega pa mož ne mara, ker mu je do teh dohodkov! Tudi je nalašč kupil Kaiserjevo hišo v Ptujju, da v to prenese branje-rjo. Gre se tedaj za novo koncesijo Strasschillu. Celo leto že »mečkajo« pri mestnem uradu, v mestnem zastopu, posebno pa še pri c. kr. namestniku v Gradcu!

Ne sme se pozabiti, da se tu gre za »privilegirano osebo«, za osebo iz »ringa privilegiranih rodbin«. — Ta mora koncesijo za »nops« dobiti, če tudi ni nobene potrebe več v Ptujju za novo Strasschillovo butiklo, če tudi ima baš ta Strasschill že drugod v ptujjskem političnem okraju take koncesije pri gostilnah, eno posebno pa še v Mariboru.

Strasschillu pa c. kr. namestnika v Gradcu še iz tega posebnega vzroka ne bi smela dati nove koncesije, ker je bil še le kaznovan zaradi ponarejanja živil — zaradi ponarejenega vina, ki se je točilo v Leskovcu v Halo-zah! — Ali dobi sedaj za plačilo, kot »flašter« novo koncesijo, da ima novo priliko »ponarejati še žganjek«, namesto da se mu odvzamejo stare koncesije? Če je mestna občina ravnila tako brezvestno, da je podelila Strasschillu novo koncesijo, vendar mora c. kr. namestnika zakon čuvati, in ne sme nikjer protežirati ponarejevalcev živil! To bi bil škandal prve vrste!

Znižanje sladkornega davka.

Dunaj, 8. decembra. Proračunski odsek je razpravljal včeraj o predlogi glede znižanja sladkornega davka. Seji sta prisostvovala tudi mi-

nistrski predsednik baron Beck in finančni minister vitez Korytow-ski. Posl. dr. Ploj je predlagal, naj se davek na sladkor zniža takoj za 8 kron, po nadaljnjih treh letih pa dvakrat po 4 K, tedaj do leta 1814. skupno za 16 K. Le na ta način, ako se namreč zniža davek takoj za 8 K, je pričakovati, da bodo konzumenti imeli od znižanja res kaj koristi. — Finančni minister je pojasnil stališče vlade v tej stvari. Odločno se je izrekel proti predlogu soc. demokratov, da bi se sladkorni davek znižil za 16 kron, ker bi državi na ta način odpadlo letnih 58 milijonov K. Minister je opozarjal, kako velike zahteve se ravno sedaj stavijo na državo; saniranje deželnih financ, znižanje hišnorazrednega in hišnonajemninskega davka, zvišanje plač častnikom in mezd vojakom itd. Nadalje je izjavil, da mu je še najbolj simpatičen predlog, naj se sladkorni davek zniža takoj za 8 K, nadaljno znižanje pa odpade. — Seja se bo nadaljevala v torek ter se brezdvomno sprejme predlog, da se sladkorni davek zniža takoj za 8 K, potem pa ne več.

Hrvaško-madžarski konflikt.

Budimpešta, 8. decembra. Danes se zgodi prvič v parlamentarnem življenju, da ima poslanska zbornica v nedeljo javno sejo. Tako se je sklenilo včeraj na predlog poslanca Hoitsyja. Predlog je bil seveda naročen in dogovorjen. Vlada namreč upa, da so se hrvaški poslanci večino odpejali domov ter bo mogoče naglo dognati in sprejeti pooblastilni zakon. Najbrže se ta načrt izjalovi, ker pridejo v današnji seji do besede tisti desidenti, ki dosedaj še niso govorili.

Tudi včerajšnja seja je bila bur-na. Hrvaški poslanci so vložili pet interpelacij, in sicer zaradi samomadžarskih certifikatov za skupne deželne uradnike, zaradi enakopravnosti izpitov pri zagrebškem obratnem ravnateljstvu z izpiti pri ravnateljstvu ogrskih državnih železnic, zaradi neprerastne kršitve § 59. nagodbe itd. Potem se je nadaljevala razprava o pooblastilnem zakonu. Prvemu govorniku Pribečeviću je predsednik kmalu vzel besedo, ker je ostro napadal ministra Kossutha. Narodni socialist Mezőfy je predlagal, naj se pogodba z Avstrijo dopolni tako, da sme Ogrska samostojno odpovedati trgovinske pogodbe. Potem so govorili Romun Pop in Hrvatje Popović, Zagorac, Supilo in No-

vosel, katerih pa nobeden ni končal govora, ker je predsednik Navay vsakemu kmalu odtegnil besedo. Popovič in Supilo je izročil imunitetnemu odseku. Vsled takega sistematičnega nasilstva je nastal tak vihar, da se je morala seja suspendirati.

Predsednik Justh je brzojavil dr. Medakoviću, da nikakor ne more priti v Budapešto pred torkom.

Italijanske finance.

Rim, 8. decembra. Finančni minister Carcano je včeraj naznačil v zbornici, da se je upravno leto 1906. zaključilo s prebitkom 87 milijonov lir, ker so bili dohodki za 72 milijonov večji, kakor bo bili proračunjeni. Upravno leto 1907. bo po dosedanjih računih izkazalo 51 milijonov, leta 1908. pa 42 milijonov lir prebitka. Nadalje je povedal minister, da ima država fond 478 milijonov, in sicer 322 milijonov v zlatu in 56 milijonov v srebru. Zaradi tega namerava vlada polagoma zniževati davke na ljudske konzumne predmete.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd, 8. decembra. Moški samostan Kryptote pri Pleškavu je napadlo kakih 20 oboroženih roparjev, ki so umorili šest menihov, tri pa ranili. Roparje je zasledovala cela stotinja vojakov. Ko so roparji uvideli, da ne morejo ubežati, zabarikadirali so se v neki hiši ter začeli streljati na vojake. Vojaki so hišo obkolili ter jo užgali. Štirje roparji so zgoreli, trije pa so bili ustreljeni.

Odesa, 8. decembra. Zaradi prepovedanih shodov je bilo na vseučilišču v Kijevu do konca prihodnjega leta izključenih 719 dijakov.

Varšava, 8. decembra. Zaradi zadnjega vojaškega punta v trdnjavi in na vojnih ladjah v Vladi-stoku je obsojilo vojno sodišče 21 mornarjev na smrt, 30 pa v prisilno delo. Dva poročnika sta bila obsojena na degradacijo in se uvrstila na tri leta v kazenski oddelek kot prostaka.

Ustavno gibanje na Turškem.

Carigrad, 8. decembra. Oblasti so prišle na sled velikemu gibanju, ki razpošilja po evropski in azijski Turčiji proklamacije na narodnaj zahtevo od sultana ustavo; ako bi sultan ne hotel dati ustave zlepa, naj se ta izsili z vsemi sredstvi. Sedež agitacije je v Erzerumu, odkoder so tudi izišle proklamacije.

LISTEK.

Zofka.

(Spisal Milan Pregelj.)

Poletje je bilo, ko je zapustila dom in je šla za kruhom v tujino. Ime ji je bilo Zofka, stara je bila šestnajst let, majhna je bila in drobna, večina-ma vesela in živahna, samo včasih — kadar je bila morda sama v poznem večeru — je postala hipoma otožna. Skozi odprto okno je strmela tja nekam daleč v poletno noč, tja v bore in smreke tuintam, ki so pošumevale z nekako čarobnim šumom, kadar se je budil rahel veter poletne noči ali kadar se je oblačilo nebo in se blizala nevihta. Nekaj mehkega se je razlilo ob takem času po njeni notranjosti, zdelo se je, kakor da se hoče nekaj izluščiti iz prsi, iztrgati se iz srca in se dvigniti in dvigati kakor ptica nekam visoko v neznano ali od sveta dosti lepšo daljo.

Službovala je v krčmi zunaj velikega mesta. Meščani so prihajali tja danzadnem zlasti popoldne in proti večeru, sedali zadaj za hišo pod košatimi in senčnatimi kostanji za mizo in v potem pili, smejali se in bili veseli. Semtertja so prišli mladi gospo-

skovikanjem sov pomešano poletno noč. In ob taki pozni uri nekoč, ko so se ji od trudnosti že zapirale same od sebe oči, se ji je zdelo, da sede resnično prav ob tistem času fantje na vrtu, rujno vino pijo in baš o njej pojo v svojih lepih in blagoljudnih pesmih. Njene črne lase hvalijo njihove pesmi, njene oči, njene vroče ustne in njena mlada in rdeča lica. V enem samem hipu je živela v čisto drugem svetu. Mestna gospodična je bila, na glavi je nosila mehek bel slannik s širokimi in z rdečimi rožami posutimi krajeji, na sebi je imela belo svilen obleko, na mladih prsih rumeno, težko in opojno dehtečo rožo, a okrog vratu zlato drobno verižico in na njej zlato srce z belim in iskrenim biserom. Mehke, gladke, bele in lepe so bile njene roke, na klavir je igrala z njimi, na violino včasih, samo rože je trgala z njimi ali božala morda svoje skrbne matere veli obraz.

Pesmi tistih visokih mestnih fantov so jo čestokrat globoko omamljale. Nekega dne v tednu je bilo, vreme je bilo skoro deževno, gostov je bilo malo, fantje so prišli in niso peli, je stopila k njim in jih prosila, naj zapojejo. Kar hočejo, naj zapojejo, ker ona tako silno rada posluša njihove pesmi. In niso zapeli, ampak smejali so se. Eden jo je prijel za desno roko, eden za levo, eden jo je pri-

jel krog pasa in jo privil k sebi, eden je stisnil nerodno in sirovo njena lica in se smejal odurno in skoro ostudno. Komaj se je odtrgala od njihovih rok in od tistikrat ni mislila nanje nikoli več. Nikdar več ji niso hodile na pamet njihove pesmi, in kadar jih je čula, so se ji zdele tuje, neumljive in nelepe.

A ob poznih večerih je še sedela sama na vrtu in strmela v noč. Bore je poslušala in smreke, ki so se menile med seboj v skrivnostnem šumu. In dozdevalo se ji je včasih, da pripovedujejo o domu, o domačih dragah in tratah, o koči, ki stoji samotna kraj vasi in sanja kakor zapuščenata starka. In nekega poznega večera, ko je že pol sanjala, se ji je zdelo, da so to tiste domače smreke, tisti domači bori da so, ki rasto v bližini samotne rodne koče. Ko je odšla od doma, se jim je stožilo po njej in na kresno noč, ko se gode čuda, so se dvignila iz tal orjaška in visoka debela, splavala visoko v zrak in za njo, postavila se zopet v zemljo okoli in okoli nje in zdaj stoji zopet tam v njeni bližini kot stari in dobri znanci. Na kresno noč je bilo vse to. Kresovi so goreli po hribih in gorah, po gričih in holmih; in ko je bila ura polnoči, so se zamajale tam v daljnem domačem kraju smreke in bori, na široko so se

zamajali, od leve na desno, od desne na levo, zašumeli in zabučali in se dvignili od silnega tajnega hrepnenja visoko v zrak. In plaval so nad dolinami in holmi kakor ogromne ribe, v kačastih črtah so vili svoje ši-mee vrhove, dosegli dalje in Zofko in se spustili krog njenega bivališča v zemljo. Zdaj rasto tam, zdaj jo čuvajo tam in ob poznih večernih urah ji šume spomine o domu. O livadi, ki je zdaj vsa v cvetju, o koči, ki jo je zdaj že vso prerastla divja trta in stoji zdaj tam ob robu vasi ne kot staraka, ampak kot mlada in zala nevesta.

In počasi so se ji resnično priljubili tisti bori in tiste smreke. Vsi ljudje krog nje so ji bili tuji, a gozd okrog je bil domač, uspal je s svojimi poltimih šumenjem, vabil je s svojimi hladnimi sencami, tako resen je bil in nekako prisrčen obenem. Ptice so letale po njem od jutra do mraka, oglašale so se vseprek, iskale živčaja, sedale po mahovitih tleh in se skrivale po visokih in košatih vrhovih. In tuintam se je čulo, kakor bi jo klicale: Zofka, Zofka, Zofka... Zdaj tam, tam visoko kje, drugič nižje nekeje v gošči, tretjič čisto blizu, da človek skoro stegne roko in se nasmee. In rože so cvetele med nizkimi, še mladimi smrekami, ob mahovitih mejah in med obrobni grmičevjem. Ciklamni so rastle tuintam,

Dopisi.

Iz Postojne. Postojnski dekan je dokazal, da ljubi pušcavo. Odkar je dal posekati orehe pred cerkvijo, prodavši jih za najmanj 300 K, je prostor pred cerkvijo tako dolgočasen in pust kot je dekan sam. Ni čuda torej, če leto sedaj nanj trpke in ostre besede: mož jih res zasluži pošteno. Mož ni vnet za olupšavo Postojne, ampak le za kvar. Z orehi si je menda malce potolažil in napolnil malho. Ali, komaj so padli orehi, že grozi zid in podzidje pred cerkvijo, da se zruši ter zasuje pot in bližnjo hišo. Za silo so spodprli nevarna mesta. Občinarji pravijo, da jim to ne gre nič mar, kdor je pograbil krone za orehe, naj pa še to popravi. Če pa ne zna gospodariti, naj pa gre v pokoj, saj je to itak nujna želja Postojčanov. Ob nedeljah dekan nima več pete maše, češ, da ne more po stopnicah. Kadar je pa kaka črna maša, tedaj pa lahko štorljaja po njih, kajti kliče ga sveta dolžnost. Mož je dober: oba kaplana tako gleda, kot da je njun oči! Pa recite, da ni mož na svojem mestu?

Postojnčan.

Iz Drage na Kočevskem 5. novembra 1907. Žalostne razmere v našem kraju smo že večkrat v Vašem cenjenem listu opisali. Strastna hajlovca logar Künzl in učitelj Tscherne ruje ta že par let med ljudstvom in sta sploh že vse poskusila, kjer jima je bilo le mogoče, slovenskemu prebivalstvu škodovati. Razume se ob sebi, da ta dva človeka s svojo močjo ne bi dosegla nič in žalostno je le za vse prizadete faktorje, ki so jima šli na lim. Obično so dobili v roke le s skrajno nedopustljivimi sredstvi, ker je naša vlada opravljala ob času volitev krvnika na slovenskem telesu. Že drugo leto je naša občina v rokah teh osrečevalcev. Občinsko upravo vodijo ne glede na postavo in pravico vedno le tako, da Slovenec, gospodar občine, trpi škodo, koristi pa uživajo nemčurji. Začetkom je bil občinski tajnik Slovenec. Ker je mož kot tak poznal le postavo in pravico, se je prigodilo, da je občinska politika Künzl-Tscherne prišla v zadrego in se pokazala v pravi luči. Kaj storiti? Proč z možem, ker ta noče služiti krivici. Pisali so v svojih nemških »štimeh«: Prav temu Slovaku, da zgubi kruh, ki mu ga je plemenita nemška dobrota podelila, — ker se nam slepo noče — pokoriti. Mož je zastupil službo in plemenite nemške dobrote in si mislil: Za Vami ne bom deloval, le v srec se mi smili zatirati in preganjati slovenski trpin. Dobili so pristnega Nemca Wellaka. Čulo se je, da je celo častnik črne vojne; seveda je bil nad vse navdušen sin matere Germanije. Prišel je 2. avgusta in jel vsestransko delovati v »procvit« občine na strogo germanski podlagi. Sreča so se strnila in nihče ni kalil velike te ljubezni nemških bratcev. Nemške »štime« so pisale: »Na zalogi imamo še veliko smodnika! Heil!« 18. preteklega meseca pa se je razširila vest, da si je obč. tajnik Wellak na pokopališču z namenom, se usmrtiti, prerezal vrat. Šele čez nekaj ur so našli ljudje v krvi ležečega nemškega junaka na pokopališču. Mož je bil še živ. Prepeljali so ga v bolnico. Čuje se, da je nesrečni človek žrtve svojih nemških bratcev. Torej tudi ta kruh, ki ga je podelila »plemenita nemška dobrota« — bratu Nemcu ni teknil. Pomilujemo človeka iz človekoljubnosti, obenem pa priporočamo ta slučaj v prevdarek tudi političnim oblastvom. Mi hočemo vedeti, kaj je vzrok tega slučaja, kaj je primoralo Wellaka, da je segel po morilnem orozju?

Iz Grada. (Miklavžev večer dne 5. decembra.) Miklavžev večer slov. »Sokola« obeta postati za graško Sloventvo izrednega pomena. Velika

skoro nekako samotni in žalostni, zapuščeni nekako, s povešenimi glavami, zamišljeni in dehteči s svojim težkim in omamnim vonjem. In druge gozdne rože so se skrivale raztresene in skrite za črnimi debli. Vse to evetje je bilo motno, komaj podobno onemu, ki se žari sredi polja v svojih živih barvah. Nekakšne tihe sanje so ležale pod drevjem, po cvetju, po mahu in po zelenju. In če je kdo veselo zaklical sredi gozda, je bil odmev že ves otožen, menda že ves prepojen s tistimi skrivnostnimi sanjami, s tisto tišino, ki se je širila nekako sladkotrudna po gozdu.

In v tisto tišino si je želela Zofka. Včasih, ko je bila vsa trudna v gneči ljudi, si je želela tiste tišine in tistih tihih in skrivnostnih sanj. Globoko dol v gozd bi bila šla, na čisto samotnem in polmračnem kraju bi bila legla na gozdni mah, vznak bi legla, zaprla oči in zasanjala. Rahle sanje bi sanjala, kakor jih sanjajo hori v čisto rahlem in polnočnem vetru. Morda bi videla pred sabo bodočnost, srečo mogoče, ki jo čaka. In ko bi vse to doživela, bi se vrnila zopet rada nazaj v to kričečo gnečo, ki nima zanj ne srca, ne čustva.

(Konec prihodnj.)

Steinfeldska dvorana je bila polna; zastopani so bili vsi sloji. Pozdravljali so ga dr. Zelezingerja, staroste »Sokola« in njegov klic k sokolskemu delu je našel stoteren odmev. — Največji vtisk je napravila telovadba. Vse je občudovalo krepke postave »Sokolov«, disciplino in samozavesten nastop njihovih vrst. Oni, ki so poznali doslej »Sokole« samo po imenu, se kar načuditi niso mogli. Saj so pa tudi res izvajali vse precizno, najtežje naloge so rešili z lahkoto. Zlasti dve skupini ste vzbudili v vsem občinstvu odkrito občudovanje in burno priznanje. Marsikdo je pač dobil ob pogledu teh vrst mrzljivo do slabotinske mehkušnosti, zdi se, da se je marsikdo odločil za ideal telesne in duševne jakosti. — Obilo veselja, smeha in strahu je vzbudil pri naših malih Miklavž s svojim bakantičnim spremstvom. — Svečanost večera je povzdignilo tamburanje kvarteta dr. »Domovine« in petje moškega zbora dr. »Triglav« ter moškega in mešanega zbora dr. »Tabor«. Najboljše se je pela Försterjeva »Sokolska« v šestroglasnem mešanem zboru. Juvančev »Pastir« se je proizvajal s kvalitativno in kvantitativno preslabim zborom; vendar je zbor dosegel, kar možno; za take pesmi je treba spretnejšega pevovodje. Sploh je imel mešani zbor dr. »Tabor« vseskozi dobre moči, moška zbor sta pa oba nepopolna; želeli bi bilo, da nastopata v prihodnje zopet skupno. V vseh pesmih je pa pogrešal razvzajem poslušalec plastičnosti; pravilno fraziranje je seveda stvar pevovodje in šole. Večer je uspel zelo dobro in upamo, da bo pritegnilo navdušenje na tem večeru marsikogar v sokolske vrste.

Dnevne vesti

V Ljubljani, 9. decembra.

— **Poslanec Ivan Hribar** je dobil s Poljskega za svoj odločni nastop v parlamentu za zatiranje Poljake na Poznanjskem še tele brzjavne zahvale: Boryslaw, 6. decembra. Zborovalci, zbrani na shodu v Boryslawu, izražajo Vašemu blagorodju svoje priznanje in srčno zahvalo, da ste se pridružili protestu poljskih poslancev in dali izraza svojega ogorčenja nad zatiranje in svojih simpatij za zatiranje naše rojake. Dr. Ferrowicz, J. Okrawicz, inženir Sekrowicz. Rzeszów, 6. dec. Mestni občinski svet v Rzeszówu se je v svoji seji dne 5. t. m. pridružil protestu, ki je bil predložen pred forum avstrijske poslanske zbornice proti barbarski protipoljski politiki ruske vlade, ter soglasno sklenil izreči gorečo zahvalo vsem strankam, ki so se v imenu pravičnosti in kulture vzpričo nezasišnega ruskega nasilstva postavile v bran za temeljne ljudske pravice. Izpolnjuječ dano mi nalogo, si usojam o tem obvestiti Vaše blagorodje z iskreno prošnjo sporočiti našo zahvalo vsem onim, v katerih imenu je Vaše blagorodje blagovolilo na tako sijajen način manifestirati svoje sočutje za zatiranje poznansko Poljake. — Dr. Stanislaw Jablonski, župan.

— **Krek proti Masaryku.** Z Dunaja se nam piše: Masarykov predlog je spravljal vse klerikalce v velikansko zadrego, ker se niti eden izmed njih ne more meriti s svobodnimislelnim českim učenjakom. Več dni niso vedeli, koga bi poslali v boj, nazadnje — tako se govori — prišel pa je dr. Lueger k Sustersiču in ga naprosil, naj on nastopi kot glavni protigovornik proti Masarykovemu predlogu. Toda Žlindra je začutil vso svojo duševno inferiornost in se ni hotel spustiti v nevarnost. Izročil je raje ta nevhvaležni posel učenjaku Kreku, ki mu je začel že nevarno rasti čez glavo. »Krščanski« tabor na Dunaju je napovedoval, kako bo kranjski Lambergar pohodil ošabnega prostozidarskega Pegama Masaryka. Ni čuda potem, da je nas gnala radovednost v zbornico gledat napovedani mejdan. Na gornji galeriji je sedela naša družba in veseli smo bili, da nas ni nihče poznal, da smo rojaki tistega žalostnega junaka, ki je motovilil z rokami globoko doli pod nami, stokal in iskal besede po tistih skriptih, ki jih je imel pred seboj, da se je celo nam smilil. Klerikalci so bili nagnali vse krščanske kmete okrog njega, da bi mu ploskali. Dr. Sustersič je sedel med njimi in jih vodil kakor kak dirigent, da so na komando tulili: »Bravo! sehr richtig! hört! hört!« No, kaj takega pa še ne! Mnogo poslancev je bežalo iz zbornice, celo člani klerikalnega kluba, kakor Fon, dr. Benkovič, Pogačnik so pobegnili iz dvorane. Samo Demšar, Gostinčar, Jaklič, Gregorčič so se drli zdolaj, da se je nam kar stidilo. Najbolj se je drl in skakal okrog Gostinčar. Na nosu je imel ščipalnik, ki mu je v razburjenosti čisto padel na tla, da mu ga je moral Jaklič pobirati. Žitnik je bil od samega vpitja rdeč kakor puran, največji revež pa je bil Krek sam. Gotovo je imel vsak las na Krekovi glavi debelo potno

kapljo. Treba je bilo rešiti ugled klerikalizma. Rešil ga je s tem, da je napravil socialnim demokratom globok poklon in si tem priboril skromen aplavz na socialno demokratičnih klopeh. Tako se še nobena stranka ni blamirala v dunajski zbornici, kakor so se klerikalci s Krekom. Prizor za bogove pa je bil, ko se je odredilo glasovanje o Masarykovem predlogu. Nihče ni vedel, kako bi naj glasoval. Klub je baje preje sklenil, da bo glasoval proti predlogu. Ker so pa krščanski socialci sklenili, da bodo glasovali za predlog, so bili naši klerikalci v veliki zadregi, ker niso vedeli, ali bi naj glasovali tako, kakor so preje sklenili, ali tako, kakor nemški klerikalci. Poslanec Povše je že vstal, da bi glasoval za predlog, a se je zopet premislil in vsedel. Drugi njegovi tovariši so glasovali vse skrižem: nekateri za predlog, drugi pa proti. Dr. Krek je seveda glasoval proti predlogu, s čimer je najjasnejše pokazal, da so bile vse njegove lepe besede o svobodnomislčnosti le pesek v oči.

— **Shod socialnih demokratov.** V steklenem salonu kazinske restavracije je bil večeraj dopoldne javen ljudski shod reče shodek, ki ga je sklical ljubljanski politični odbor socialne demokracije z dnevnim redom: »Politični položaj in dogodki v Avstriji«. Predsedoval je sodrug Avbel, govoril je pa Etbin Kristan predvsem o nujnem predlogu socialno-demokratičnih poslancev glede draginje živil in sploh o draginji živil v Avstriji. Kristan je imenoval škandal, da se je zbralo na njegov člankarski poziv v »Rdečem Praporju«, velikanske plakate po vseh oglih in osebno agitacijo tako malenkostno število ljubljanskih delavcev, ki ne čutijo draginje, kakor se vidi iz slabega obiska. V pomirjenju g. Kristana razburjenosti pove, da so ljubljanski socialno-demokratični delavci siti že njegovih otrobov, ki jih veže po vseh svojih shodih, kakor so sploh siti sedanjega svojega vodstva. Ni treba biti nikomur žal, da ni prišel na večerajšnji shod. Še bolj kot navadno je nastopal Kristan kot komedijant v gestah in govoru. Zdaj je vpil in razgrajal, trenutek pozneje pa šušljal, da ga je komaj slišal zraven njega sedeči vladni zastopnik. Se vidi, da je Kristan, odkar pride večkrat v ožjo dotiko z gledališčem, precej profitiral pri tem. Kristan je zabavljaj na vse strani: na klerikalce, na liberalce, na krščanske socialiste. Kar je povedal o klerikalcih in klerikalni vladi, je posnel iz liberalnih časopisov, kar je pa zabavljaj čez naprednjake zlasti pa »Jugoslovanske zveze«, je pa vzel iz klerikalnih listov predvsem glede »Jugoslovanske zveze« iz »Slovenca«, dasi je ta list smrdljiv po njegovem zatrdilu. Tudi smrdljivih časopisov se Kristan posluša — namen vendar posvečuje sredstva! Pritoževal se je Etbin, zakaj »Jugoslovanska zveza« ne pride njemu naznanjati svojih ukrepov in mu ne gre razlagati svoje taktike. Vendar nekoliko prevelika zahteva! Glede klobasarij o »Jugoslovanski zvezi« je bil Kristan prava kopija »Slovenca«. Kake čenče je tvezil naj dokazuje sledeče: Kristan je dejal: »Tri reči so na svetu »überflüssig«: papež, liberalna stranka na Kranjskem in »Jugoslovanska zveza«. Pripominjamo, da je Kristan Etbin še veliko bolj »überflüssig« — vsaj pri socialno-demokratičnih delavcih! Kristanova politika je res specialiteta non plus ultra! Ko se je govornik zaletel v »Slovenski Narod« in pozival, naj se organizira socialna demokracija — marca meseca so bili socialni demokratje skozinsko organizirani! — je bil konec shoda. Kolikor je prišlo delavcev na shod, so se nekateri smejali — saj so bili pri gledališki predstavi — drugim je bila pa stvar le prenehanje, so jo pa pred koncem pobrali ven. »Kdo bo poslušal take klobasarije in čenče«, so dejali.

— **Dogodki na mariborskih učiteljskih.** Krotilec mariborskih učiteljskih se niso zadovoljni s svojimi krutostmi. Zdaj so še tretjemu letniku, ki obiskuje redno šolski pouk, odvzeli vse zavodne podpore, vsem dijakom tega letnika se pa poslabša red in pravnost za dve stopnji. Tako brutalnost je od sile! Majcen, vzoren klerikalni pedagog, se pa hriavsko smeje nad svojimi žrtvami, saj se mu ne zgodi nič. Brat mu je kanonik v Mariboru in škof Napotnik ga čuva in stori vse, da ostane na svojem mestu. Kje je mogoče, da bi se mu kaj zgodilo pod tako patronanco! In zakaj bi ne bil vzoren pedagog Majcen, ko je pa tako trden pristen klerikalec!

— **Ravnatelj Gassner** — na dopustu. Zadnji čas so šle po listih vesti, kako grdo se dela na goriški realki s slovenskimi in italijanskimi dijaki. Pritožbe so bile opravljene, kar dokazuje, da jih je naučeno ministrstvo vendar začelo upoštevati, in prva posledica je, da je poslalo glavnega krivca, ravnatelja Gassnerja — na dopust. To se je dalo tem laglje izve-

sti, ker je ravnatelj, sicer čvrst rdečeličen gospod, baje nenadoma zbolel. Menda je njegove kosmate živce pretreslo to, da mu ni bilo pripuščen prav krvavo kaznovati dijakke, ki so v svojem obupnem položaju posegli po nedovoljenih sredstvih upora, štrajka in javnih demonstracij. Gosp. ravnatelj želim, da svoj dopust porabi za pokoro in pa, da se ne vrne več na goriško realko!

— **Imenovanje.** Za ravnatelja slovenskega oddelka deželne kmetijske šole v Gorici je imenovan potovalni učitelj g. Anton Strekelj.

— **Iz šolske službe.** Absolvirana učiteljska kandidatinja gđe. Marija Zakrajšek je imenovana za provizorično učiteljico v Spodnjem Zemonu. Učitelj in šolski vodja g. Josip Samida v Smuki pri Novem mestu je zaradi bolezni dobil dopust in pride na njegovo mesto učiteljski kandidat g. Roman Kristalnik kot suplent. Absolvirana učiteljska kandidatinja gđe. Aleksandrina Kordiš je imenovana za provizorično učiteljico v Vinici, absolvirana učiteljska kandidatinja gđe. Franja Milavec pa za suplentinjo v Dragatušu.

Iz gledališke pisarne. Jutri, v torek (neper) se uprizori kot častni večer gospe Borštnikove, ki praznuje ta dan petindvajsetletnico svojega umetniškega delovanja, sloveči Ibsenov igrokaz »Nora«. Naslovno vlogo igra slavljanka, ki jo je pred mnogimi leti s tolikim uspehom kreirala v Ljubljani. Igrala jo je doslej v treh jezikih, v slovenskem, hrvaškem in bolgarskem. Priznani hrvaški dramaturg dr. Stjepan Miletić piše, da je gospe Borštnikova brezdvomno najboljša Nora na vsem slovenskem jugu. Vsakogar mora z veseljem navdajati vest, da odlična umetnica praznuje lepo slavo v svoji domovini, kateri je s srcem in dušo vdana. Ni dvoma, da prihiti jutri občinstvo počastiti svojo ljubljanko v največjem številu. Narod, ki ne ve ceniti svojih umetnikov, jih vreden ni.

Slovensko gledališče. V soboto je bil za našo publiko literaren večer: vprizorili so izvirno rodbinsko dramo Ad. Eobidovo »V somraku«. Z velikim pričakovanjem smo šli v gledališče, a vrnili smo se v zavesti, da nam je mlad, nadarjen mož predstavil svoje prvensko delo, ki pa daleko ne zadostuje zahtevam, ki jih smemo postaviti na naš oder za naše občinstvo. Igra bi mogoče uspela v intimnem krogu literarnih gourmandov; s tem pa ni rečeno, da bi tudi ti vse odobraval, kar bi videli in slišali s pozornice. Vendar radi priznavamo pošteno namero intendantov, da daje do našim pisateljem priliko, pokazati svoje dramske sile tudi v dejanju. Rovidova drama je skozinsko moderno zasnovana in moderno eksaltirani so tudi značaji v njej. Veletržec Koruza, bogat oderub, ima ženo Mici. Konvencionalen zakon brez srečnih momentov: žena črti svojega moža, o njem se ne more reči, kako čuvstvo da ima pravzaprav do žene: v vzhičenosti jo pritegne strastno k sebi, prosi jo poljubov, prosi ljubezni, zatrjuje ji svojo ljubezen, a zopet ga prevzame gnev: »Hudodelstvo je, da sem te ljubil!« Tako živita v vednem prerekanju in sumničenju, dokler zaplenjeno pismo ne izda, da je Mici ljubila drugega in spočela v tej ljubezni. Zdaj se hoče Koruza od nje ločiti, ne, ne sme se radi ljudi; hujsko kazen ji hoče prizadeti: hoče jo ustreliti, a strelja mimo nje; končno pa jo zapodi iz hiše, potem ko je še bogato nagradil svojo bivšo — metreso Mici. — Hudi duh v igri je dr. Oster, profesor resnice. Ta mož drži vso igro skupaj, a je tudi posredni krivec, da se vse poruši. Zaroben je v Micino sestro Vando, a sovraži Mici in mater njuno radi krivde, ki jo imata na sebi. Nekak meštvo in Favst obenem je ta Oster. Kakšen značaj naj bo to, kjer se meša dvoje nasprotujočih si elementov? Ne: ča nikdar ne počiva: Koruza najdejo mrtvega v gozdu, Vando obide usoda Ofelije in v vdovi Rožnikovi se oglasi grizoba vest, češ, da se tako tragično maščuje njen greh. — Tako tavajo ti značaji ves večer v somraku: mnogo govore, mnogo modrujejo in razvzlavajo vozle krivde in resnice. Preveč razmišljajo, preveč govoré v aforizmih, prepletenih z oksimori in paradoksi. — V podrobnosti se v tej gledališki oceni ne moremo spuščati: dejanja ne moremo tako seiriti, kakor je pisatelj čute v drami. Prizori sami na sebi so vobče prav dobri, samo dialog v 3. dejanju med materjo in Vando je banalen, posebe zvrsetek, ko skoči mati hčeri v lase, je pretirano realističen. Igra se je skrbno vprizorila ter gre pohvala režiji in peterim igralcem, damam Borštnikov, Kreisovi in Danilovi ter gg. Dragutinoviču in Nučiču. Pri slovenski premieri bi pričakovali polne hiše. Parket in lože so bile dobro zasedene, a drugod je bila praznoba. Avtor je prisostvoval igri v intendantški loži in se je koncem drugega dejanja z odra zahvalil za

prirejeno ovacijo. Sicer pa je vladala med občinstvom tista ubranost, ko v igri sami: somračna nálada. Toda avtorja naj ta gledališka razpoložnost nikar ne moti, da dalje študira življenje in nam nudi pozneje kdaj kaj popolnejšega. Saj ve, kaj je dejal Strindberg v predgovoru k svoji »gospodični Juliji«: »Nepravil se poizkus! Če se je ponesrečil, imam še vedno dovolj časa, da nanovo poizkusim.«

Lynkeus.

Koncert sester Černijeckih. Sestri Černijecki ste nastopili prvič v Ljubljani lansko leto spomladi. Malo poslušalcev sta imeli takrat, a tisti, ki so se udeležili koncerta, vedo, kako izreden umetniški užitek jim je nudil ta koncert. Najedati bi se torej bilo vzpričo dejstva, da stali umetnici s svojim koncertom razpršili vse predsodke in pomisleke, da bo ljubljansko občinstvo snoči do zadnjega kotičku napolnilo vso koncertno dvorano, to tem bolj, ker je »Glasbena Matica« sprejela sestri Černijecki pod svoje okrilje ter jima dala s tem najsijajnejše spričevalo in priznanje o njihovi umetnosti. No, motili smo se: dvorana je bila jedva do polovice zasedena, kar je tem večji škandal, ako uvažujemo, da se je nedavno tega pri prireditvah nemških Trudingerjev kar trlo občinstva. To je res značilno za ljubljansko občinstvo in dokazuje, da menda res nimamo še nobenega smisla za umetnost. Da pa snočnji koncert ni bil tako obiskan, kakor bi bilo v interesu stvari želeli, so brez dvoma krive še druge okoliščine. Ne varajmo samega sebe in priznajmo odkrito, da mnogo ljudi, ki sicer ne izpuste nobenega enakega koncerta, iz gotovih znanih vzrokov ne mara prestopiti praga »Uniona«. Teh je mnogo in kdor pozna tiste, ki tvorijo pri nas stalni koncertni publikum, ve vedel, da je snoči baš ta sicer zanesljiva gerda izostala od koncerta. To daje misliti! Stalni posedevalci izostajajo, nadomestnika pa ni. Koliko pa je bilo na večerajšnjem koncertu klerikalcev? Na prethi rok bi se jih dalo prešteti. Dasi se »Glasbena Matica« trudi, kolikor ji je mogoče, da bi v vsakem oziru plavala nad strankami, kar se ji končno ne da zameriti, vendar še vlada proti njej v klerikalnih krogih neka animoznost, ki se je pokazala zlasti pri večerajšnjem koncertu. Za to naglašamo vnovič, da je ob takih razmerah res težko prirejati umetniške koncerte, kjer se reflektuje na vse za umetnost do vzmetno občinstvo. — O koncertu samem nam je ponoviti samo to, kar smo že lani pisali o sestrah Černijeckih in njih umetnosti. Gdč. Vera Černijecka je umetnica izrazite individualnosti in s polnim pravom se sme prštevat med najboljše moderne pianiste. Pod njenimi prsti oživi mrtev instrument in iz njega kipe akordi, polni čara in prelesti. Tehnika umetnice je naravnost občudovanja vredna; vse težkoče obvlada igranje s čudovito fineso in vervo. A kar njeno umetnost posebno odlikuje, je to, da se z vso dušo in z vsemi svojimi čustvi živi v igro in ji da s tem kolorit svoje individualne umetniške osebnosti. Izmed vseh točk, ki jih je proizvajala, je najbolj ugajal Chopinov »Nocturno«, Čajkovskega »Romanca« in Gounod Lisztova »Fantazija« na motive iz »Fausta«. Kabineti komadi sami na sebi so v sled umetniške dovršene izvedbe naravnost fascilirali poslušalce, da so opetovauo dali duška svojim čutilom z viharim aplavzom. Kakor gdč. Vera, tako silna v svoji umetnosti je tudi gdč. Nadežda Černijecka. Njen kontralt je poluodoneč in obsežen, v višjih legah mil in mehak, v nizkih pa sonorno doneč, enako krasnemu tenorju. S Tostijevu romanco »Penso«, z Rubinsteinovimi pesmi »Asra« in »Pandro« in z arijo iz Bizetove opere »Carmen« je občinstvo kar magnetizirala in ga vkovala v spone navdušenega občudovanja. Umetnica je poklonila gdč. Koblerjeva v imenu »Ruskega krožka« krasne šopke iz svežih dehtedih cvetk, občinstvo pa ju je odlikovalo z navdušenim aplavzom. Skratka, bil je to lep večer, ki je nam nudil najpopolnejši umetniški užitek, užitek tako popoln, da ga nam ni mogla pokvariti niti nevolja nad duševnim nivojem tistega dela ljubljanske občinstva, ki smatra prireditve Trudingerjev za več vredne kakor vsak na visku umetnosti stoječi koncert.

Ivan Cankar v tuji jeziki. Spisi Ivana Cankarja, daljši kakor krajši, izhajajo neprestano v prevodih v tuje jezike, kjer ne vzbujajo nič manjše pozornosti nego med nami Slovenoi. Lani so izšle v češčini kar tri njegove knjige zapored. Praška »Politik« je prinesla nemški prevod njegovega romana »Na klanec«, izhajajo pa njegovi spisi tudi v srbskih in poljskih prevodih. Njegov življenjepis idealista »Martin Kačur«, ki je izšel lani kot publikacija »Slovenske Matice«, pa izide v kratkem v finskem prevodu. Skoro istočasno ga prinese »Ljubljanka« v nemškem prevodu izpod peresa gosp. Fr.

Kobala. Stori bi se slov. književnosti velika usluga, če bi se „Martin Kačer“ kot samostojna knjiga spravila na široki nemški književni trg.

Klerikalna gonja proti župniku Berce. Danes se je pred tukajšnjim okrajnim sodiščem vršila sramna obravnava, ki nam na novo postavlja v drastično luč početje klerikalcev. — Marija Polak, 23 let stara pristojna v občino Artiče, okraj Brežice je obtožena, da je o g. župniku Berce razširjala nesodobne govorice. Zastopa jo pri sodišču dr. Pegan. — Marija Polak je služila pri župniku Berce od 17. do 26. avgusta. Ko je g. župnik izvedel, da je ta ženska v zvezi z Marijino družbo in drugimi klerikalnimi ženskami, ki so ga na vse mogoče načine obrekovale, ji je po starih dneh odpovedal službo. Zato se je skušala ta ženska maščevati. Pisarila je in pripovedovala o g. župniku raznim osebam nesodobne stvari. Ko je odšla od g. župnika jo je vzela v službo gospa Welej na Rimske cesti. Ko je župnik Berce zvedel za te govorice, šel je k nji in zahteval od nje, da svoje govorice prekliče. Ona pa je predrzno vstrajala pri svojih trditvah in naravnost rekla, da jih bo še naprej pripovedovala. Župnik Berce je bil torej primoran, vložiti proti njej tožbo radi razšaljenja časti, tembolj, ker je moral pač spoznati, da ima cela zadeva politično ozadje. — Pri razpravi so bile zaslišane priče gospa Welej, g. Prijatelj na gradu in strojevodja g. Rihard Trpin. Gospa Prijatelj izjavi, da ji je obtoženka vse to pripovedovala, ko je bila še pri župniku. Ko je nekega dne gosp. župnik Berce odšel v cerkev, pride Polak po hodniku in ji pripoveduje, da to noč ni nič spala in da je oblečena celo noč gledala skozi okno. Na vprašanje, zakaj da ni nič spala in zakaj je bila oblečena, je izjavila, da ji je gospod župnik rekel, da pride to noč k nji spat. Radi tega da je pustila tudi vrata odprta da bi mogla eventualno ubežati. Sodnik konstatira, da je vse to že zastarelo, ker od tistega časa, ko je Polak to govorila, so že pretekli 3 meseci. Berce: „Potemtakem se sploh ne sme po samem hoditi, vsaka ženska potem človeka lahko spravi v „šmarn.“ Boste videli, kako bo Štefe hitro vse po svoje zapisal, potem bo pa morda bežal kakor Moškerc.“ — Štefe na to opazko ugovarja. — Priča Terezija Welej izpove: Obtoženka služi pri meni od 20. novembra. Ko so nastali ti prepiri med župnikom in njegovo prejšnjo gospodinjjo sedanjio mojo služkinjo Polak, sem jo začela seveda izpraševati. Služkinja mi je pripovedovala različne stvari in mi kazala tudi neka pisma. Čitala mi je odstavke iz pisma svojega spovednika naj bo jako previdna pri liberalnih, in naj bo zlasti previdna s pismi. Pripovedovala mi je tudi, da jo je hotel g. župnik poljubovati in še druge take stvari. — Priča Rihard Trpin, strojevodja je dobil od obtoženke pismo, v katerem jako žaljivo piše o gospodu župniku. Pri Trpinu je služila Marija Polak 6 mesecev in sicer, predno je šla v službo k g. župniku Berce, ki mu jo je on sam priporočil. Pismo, ki ga je dobil koncem oktobra, ima še pri sebi ter ga izroči sodniku. Isto se prečitata. V njem se najdejo izrazi „hinavec“, „zverinske, hinavske, zoperne roke“, kar se vse nanaša na g. ž. Berce. Zast. obtoženke dr. Pegan vpraša na to pričo R. Trpina, če ni Polakovi morda že prej sam pripovedoval kaj slabega o gosp. župniku. — Priča: Jaz ž njo tako daleč sploh občeval nisem. Berce: To ne spada sem. Dr. Pegan: To vprašanje stavim, da se bo pismo razumelo. Župnik Berce: Vi me sumničite. Vzemite nase odgovornost. Dr. Pegan: Rabim olajševalne okoliščine za to pismo. Stavim torej konkretno vprašanje, ste-li res rekli, da g. župnik zaradi tega joka po svoji prejšnji gospodinjji, ker sta se igrala ata in mamu. Priča Trpin odločno zavrača, da bi bil on kdaj kaj takega rekel. — Župnik Berce stavi predlog, da se obtoženka za svoje obrekovanje strogo kaznuje. Njemu se ženska sicer smili, ker ve, da je le žrtve zakulisne igre; saj so se slične zadeve od gotove strani inscenirane v to svrhu, da se njegova čast javno omadežuje. Ženska naj se torej strogo kaznuje, ker je le na ta način mogoče, da se ji z naprej zaveže jezik. — Dr. Pegan prosi za svojo obtoženko mile kazni. Gosp. župnik Berce zahteva samo zadoščenje. Zadoščenje pa naj mu bo že krivdorek sam ob sebi. S stališča človeka, s stališča duhovnika tudi g. župnik lahko priporoči milo kazen. — Župnik Berce zahteva še enkrat primerno kaznovanje, ker hoče imeti vendar enkrat mir pred klerikalnimi intrigami. Početje obtoženke je izvir maščevanja, ki so ga je bolj podpirali klerikalci. V tvek mi je pravila, kako so klerikalne babe čez mene zabavljale in v sredo sem ji zaradi zveze s temi ženskami odpovedal službo. Ako bi bil to prej ve-

del, bi je sploh sprejel ne bil. — Na to je sodišče Marijo Polak obsodilo na 5 dni zapora s dvakratnim postom. Obenem je obsojena v plačilo vseh kazenskih stroškov. — Ta afera nam zopet drastično osvetljuje, s kakšnimi sredstvi se skukajo naši klerikalni poštenjakovi iznebiti neljubih nasprotnikov. Obrekovanje, častikrāja, to so jim najpriljubljenejši sredstva v dosegu njihovih podlih namenov!

Zabavni večer „Slaven“ je snoči v restavracijske prostore „Narodnega doma“ privabil toliko občinstva, da so bili vsi prostori do zadnjega kotička zasedeni. Večer je bil res skozinsko zabaven. Igralec na klavirju je imenito igral, krasni samospeli g. Rusa so želi navdušeno odobravanje, da je moral pevec dodajati vedno novih točk, g. Brinšek je kot imitator raznih oseb in instrumentov povsem častno rešil svoj vsposred tudi, ko je za Ciril-Metodovo družbo nabral pol klobuka drobiža. Društveni pevski zbor je bil imeniten. Igro „Pri zakotnem pisarju“ so izvršno igrali in peli gg. Jeločnik, Kranjc in Sever, omokavzari so pa nastopili v dveh kvartetih (gg. Bogataj, Jeločnik, Sorko, Škrj) in Bogataj, Iv. Černe, Juvan ter Wouko). Namesto himne „Lepa naša domovina“ bi se pač lahko persifirala kaka druga pesem, ne pa tako veličastna. Tombola z lepimi krasnimi dobroti in licitiranje živega petelina je doseglo svoj uspeh pri prirediteljih in občinstvu. Prav nepriljubljeno veselje je vladalo ves čas večera, v kar je pripomogel mnogo restavrat g. Kržišnik, ki se je potrudil, da je postregel svoje „goste“ s pristno kapljico in izvrstnimi jedili.

Gasilsko slavlje. Ljubljansko prostovoljno gasilsko in reševalno društvo je imelo v soboto trojno slavlje. Dva člana sta bila odlikovana s svetinjo za petindvajsetno delovanje na polju gasilstva; dva člana sta praznovala petindvajsetletnico in dva člana tridesetnico svojega delovanja. Odlikovanje se je vršilo ob 8 zvečer v „Mestnem domu“ ob prisotnosti vseh članov društva. Svetinje je po primernem nagovoru razdelil tovariš načelnik in tovariš Furlan se je v svojem in v imenu tovariša Pertekla zahvalil za odlikovanje. Po odlikovanju je bil prijateljski sestanek v hotelu „Irija“, kjer se je razvila prav živahna zabava. V krepkih nagovorih se je napivalo odlikovancema, slavljencom, zdravnikom, načelniku, podnačelniku, slogi in lepi naši domovini. K besedi so se oglašili tovariši Stricelj, Turk, dr. Zajec, Barle, Andlovec, Furlan in Stare kot klobasar. Društvo je podarilo tovarišema Bizjaku in Bresvarju za 30letno delovanje zlati žepni uri s primernim monogramom in emblemom. Veseli nas, da moremo beležiti to slavlje krepkih in čvrstih naših gasilcev.

ke—

„Svobodna misel“, deseta številka, je bila zopet zaplenjena, vsled česar se je izdaja zakasnela.

Dr. Josip Čerlin, vojaški kapelnik sedaj v Budimpešti, pride z novim letom za vojaškega kapelnika v Prago.

Ljubljanski športni klub sklicuje na danes 9. t. m. zvečer ob pol 9. v restavracijske prostore „Narodnega doma“ svoj ustanovni občni zbor.

Deželna vinska klet pod kavararno „Evropa“ bo otvorjena v sredo zvečer od 7. do pol 10. ure.

Semenj v sredo. Z ozirom na pojasnilo iz mesarskih krogov, da se je na semnju v sredo prodajala goveja živina tudi po 80, 84 in 86, se nam piše iz verodostojnega vira, da je bila povprečna cena živine 56 do 62 h kg in da se je samo en par posebnega lepih volov prodal za 84 h kilogram.

Mlin zgorel. V noči od sobote na nedeljo je zgorel mlin „Mihaela Strleta“ v lški pri Igu. Ogenj je nastal, ker so se vnele osi. Škode je 10.000 K.

Občinski zastop v Radomlju je dovolil v svoji zadnji seji „Družbi sv. Cirila in Metoda“ v Ljubljani prispevek 20 kron ter ob enem sklenil, da naj župan vse uradne dopise in pisma kolkuje z narodnim kolkom. Župan te zavedne narodne občine je g. Fran Škerjanec. Priporočamo v posnemanje drugim slovenskim občinam ta lep zgled narodne zavednosti radomeljske občine.

V št. Jernej je pri občinskih volitvah dne 7. t. m. v vseh treh razredih sijajno smagala kmetiska stranka proti klerikalni stranki.

Mrtve so našli pod Kumom 20letno Rozalijo Glavač in Brebernega pri Sv. Križu. Glavač je bila epileptična, nema in ne čisto normalna, pa jo je na poti vrgla božjast med skale, kjer je obležala in umrla.

Telegrafno društvo „Sokol“ v Novem mestu priredi dne 5. januarja zabavni večer. Igra se tridejanka

„Na letovišču“; poleg tega se uprisori še nova serija mramornih kipov po snanih klasičnih umetovirih skulptura. Po sporeda ples. Godbo okrbuje salonski orkester. Vaš lepaki!

Umeti je za vnetjem pljuč v bolnici umrlih bratov v Kandiji do brepoljski nadučitelj Štefan Primozič.

Narodno štališče v Krškem 3. občni zbor se je vršil 7. decembra. Vseh članov je bilo 69. Društvo je priredilo tekom leta 1907: 4 gledališke predstave, 1 maskarado, 1 izlet in 1 poučno predavanje. Dne 31. decembra se priredi Silvestrov večer z burko „Trije tički“ in plesom. Društvo je pristopilo v družbe „Sv. Mohorja“, „Slov. Matice“, „Glasbeno Matice“ in „Akademijo“. Vseh dohodkov je bilo 588 K 54 v., izdatkov 878 K 33 v., tedaj znaša v gotovini pasiv 19 K 79 v.; vračunski vrednost inventarja po 330 K, znašajo aktivna okroglo 310 K. Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor s malimi spremembami. Odboru je zbor izrekel zaupnico. Razun tega je bil izvoljen veseljni odsek, kateri obeta marljivo delovati. Sklenilo se je, da se vsi spisi kolekujejo z narodnim kolekom. G. Križmanovi se je izrekla zahvala za blagohotno prepustitev klavirja. Čestite člani, ki se zbora niso udeležili, se prosi, da vzamejo to poročilo blagohotno na znanje, in še nekoliko agitirajo za pomnožitev števil članov. Gosp. Lsapajnetu se je izrekla zahvala za prepustitev časopisov brezplačno. Odbor.

Podružnica Ciril-Metodove družbe v Radovljici priredi dne 15. t. m. v velikem salonu Kunstljeve restavracije zabavni večer, pri katerem bodo med drugim igrali člani podružnice tudi veseloigro „Eno uro doktor“. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala. Gostje dobrodošli!

Bralno društvo v Dolenjem Logatcu priredi v torek 10. t. m. ob 8. uri zvečer predavanje v hotelu „Kramar“. Govoril bo g. jur. L. Enart Lotrič, redaktor „Svobodne Misli“, o postanku „Svobodne Misli“. Vstopnina 20 vin. se uporabi za ljudsko knjižnico.

Vlom v župnišče. Včeraj zjutraj so dosedaj še neznanu tatovi vlomili v župnišče na Črnem vrhu, ter odnesli za 20.000 obligacij. O lopovih še nimajo nobenega sledu. Pozor pred nakupom!

Čitalnica v Rajhenburgu priredi dne 6. januarja 1908 koncert in plesni venček pri katerem bo svirala vojaška godba iz Karlovca. To bo prvi vojaški koncert v trgu. Spored koncerta in druge podrobnosti se priobčijo o pravem času.

Poučni tečaj priredi štajerska narodna stranka dne 27., 28., 29. in 30. decembra v Celju.

Mestne mitnice goriške se opuste s koncem aprila 1908.

Predsednik Jadranske banke v Trstu državni poslanec dvorni svetnik pl. Vuković je odložil svoje mesto kot predsednik.

Nemško hišo bi si radi sezidali tržaški Nemci, zato beračijo zanjo pri vesoljnem nemštvi. „Deutsche Treue“ jim bo že pomagala kakor pri celjski nemški hiši.

Kap je zadela v pisarni dr. Voduška v Trstu v 72letno Rozino Stanič iz Podgrada. Bila je takoj mrtva.

Povežen je bil v Trstu 25letni premogar Peter Medved, ko so se nekemu vozniku splašili konji in divjal semtetja. Medved je dobil hude poškodbe, da so ga prepeljali v bolnišnico.

Vlom. V skladišče trdke Kosulič v Trstu so vlomili neznanu tatovi in odnesli 680 kron denarja. Pred nekaj meseci je bilo Kosuliču istotako ukradeno 1300 K, ne da bi storilce dobili.

Ogenj. V Dekanah v Istri je v petek pogorela hiša Ivana Fertuna z vsem pohištvo in vrednostmi. Zarovalnina znaša 4000 K, škoda pa okoli 10.000 K.

Zimsko cvetje. Nadučiteljeva hči gdč. Alojzija Waišel v Hručici v Istri nam je poslala stebelce cvetočih jagod, vijolice in dve cvetoči mažehi z domačega vrta. Res nekaj izrednega v tem času, ko navadno pokriva težka snežna odeja trdno zemljo.

Vteplj se je na Reki mesar Ivan Čohar.

Cinématographe-théâtre français na Turjaškem trgu (Katališki dom) nas prosi, da objavimo, da bodo do 1. februarja 1908 predstave samo ob nedeljah in praznikih in sicer ob 10 in 11 dopoldne in popoldne ob 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. Znižane cene sa dijak in otroke veljajo samo pri dopoldanskih predstavah ob 10. in 11., odrasli pa plačajo pri vseh predstavah torej tudi pri dopoldanskih, navadne cene.

Predstave bodo trajale kakor doslej približno eno uro, s 1000 m filma. Vsako nedeljo bo nov spored. Danes zvečer ob polnosni sadnja delavnici predstava. Pripominja se še, da je na vsako vstopnico za „Merkurja“

plačati pri blagajni 20 kr. za prvi razred, kar pomeni znižanje za eno tretjino.

Nesreča. V soboto zvečer je v hiši št. 14 na Dolenjski cesti v kuhinji pri 35letni vdovi Mariji Kramarjevi padla na štedilnik goreča svetilka, katera se je razbila, petrolej pa začel goreti. Ko je Kramarjeva ogenj gasila, se ji je pri tem vnela obleka in skoraj na nji vsa zgorela. Kramarjeva je, kakor tudi njena 4letna hčerka Antonija, katera je pomagala ogenj gasiti, zadobila po vsem životu hude in nevarne opekline. Ogenj je slednjič pogasil nadučitelj g. Anton Likozar. Obe ponesrečenki so z rešilnim vozom odpeljali v deželno bolnišnico, kjer je mati včeraj v groznih bolečinah izdihnila. Ker imajo marsikje navado, da obešajo k štedilnikom petrolejke, naj bode ta dogodek resno svarilo, da se ta vkoreninjena in nevarna razvada že vendar opusti.

Megla. Včeraj po poludnanjsturi dopoldne je nastala po mestu taka megla, da se je ponekod komaj 20 korakov videlo predse in je bila za vozni promet velika opasnost. Na južnem kolodvoru sta vsled megle skupaj trčila premikalni stroj in stroj za brzovlak, pri katerih so se razbili odbijači, strojevodja pa je zadobil k sreči le lahko telesno poškodbo. Megla je trajala le malo časa in je bil potem popoldan še dovolj lep.

Zasajena prodajalniška tatica. Zadnje tedne se je pojavila neka 18letna brezposelna služkinja iz Drganjega sela pri Novem mestu kot tatica po trgovinah. Imela je na sebi vedno dolgo pelerino, pod katero je eskomotirala ukradeno blago ter zopet odšla, ne da bi bila kaj kupila. Te dni je v Bernatovičevi trgovini na ta način hotela ukrasti jopico, a je prodajalka slučaj se pravočasno opazila, nakar so ji plen odvzeli, tatico pa sputili. Ko je to prišlo na uho policiji, je ta vršila poizvedbe in našla pri njej več pokradenih reči, kakor neko jopico, milo, razglednice, šerpe, Kalodont, porcelanaste izdelke in drugo. Mlado tatico so aretovali in izročili sodišču.

Sumljiv človek je v zaporu pri tukajšnjem deželnem sodišču. Dne 17. novembra je bil v Planini prijat zaradi suma tatvine. Trdi, da se piše Friderik Oskar in da je rojen leta 1890. v Hamburgu. Hamburgske oblasti pa tega človeka prav nič ne poznajo in tudi mu niso prav nič znane ondodne mestne razmere. Sedaj ta nepridiprav že noče dati glede svoje identitete nobenih pojasnil in bržkone mu leži na sreč kak težak kamen. Njegovo sliko je videti pri mestnem policijskem uradu.

Nedeljska kronika. Mestna policija je od sobote do danes zjutraj aretovala 11 oseb, največ zaradi razsajanja in pijanosti, pa tudi zaradi javnega nasilstva. Snočnja noč je bila mirnejša in le semtertja se je oglašil kak „čuk“, ki je pa kmalu utihnil.

Delavsko gibanje. Včeraj se je iz Amerike pripeljal 180 Slovencev, Hrvatov in Macedoncev. — V soboto je šlo v Ameriko 8 Macedoncev in 3 Slovenci, nazaj je pa prišlo 118 Hrvatov in 162 Slovencev. Iz Prusije se je pripeljalo 60 Hrvatov.

Izgubljene in najdene reči. Šolska učenka Pavlina Sežunova je našla denarnico z manjšo vsoto denarja. — Na južnem kolodvoru je bila izgubljena, oziroma najdena škatulja, v kateri je bilo 35 smodk, dežnik in okvir za sliko. — Neki gospod je izgubil vojaški križec z biserno podlago. Pošteni najditelj naj ga odda na magistratu.

Izgubil se je v nedeljo, dne 8. t. m. zlat prstan na poti od hotela „Union“ do kolodvora. Kdor ga najde, naj ga odda proti primerni nagradi pri upravnistvu „Slov. Naroda“.

*** Drobne novice.** Mehikanski predsednik Porfirio Diaz pride prihodnjo spomlad v Evropo ter obišče tudi Madrid. Potovanje bo imelo politični značaj.

— Pri občinskih volitvah v Brnu so zmagali nemški svobodni miselni kandidati. Čehi so dobili le osmi del oddanih glasov.

— Pet slepih deklet je nastavila njujorska centrala za telefonistinje.

— Generala Degorgisa je sprejel sultan v avdienci ter mu čestital k izrednim uspehom pri reorganizaciji macedonskega orožništva. Obenem mu je podelil veliki kordon Osmanje reda v briljantih.

— Jubilejni spominski križci. Vest, da dobe povodom cesarjevega 60letnega jubileja vojaški in državni uradniki spominske križce na rdečih trakovih je prenehalo. O tem se sploh še ni raspravljalo na mero dajnih mestih.

— Samomor umetnice. Sloveča ameriška gledališna igralka Bloodgood se je ustrelila v Baltimoru tik pred predstavo.

— Preved vina. Portugalska vlada je za tri leta prepovedala nove trne nasade, da se zajemi nadprodukcija vina,

— Protipoljsko predlogo namerava baje pruska vlada umakniti v deželnem zboru.

— Bivšega ministra Pradeja kandidirajo nemški akcionarji avstro-ogrske banke za generalnega svetnika.

— Velika nesreča se je pripetila v rudniku v Fairmontu. Vseled eksplozije je nastal požar. Nad 400 rudarjev je mrtvih.

— Smrt v šali. Na Dunaju so priredili enoletni prstovoljci Miklavžev večer. Pri tem je prstovoljec Zankler vzel natiroma tovarišu revolver iz žepa ter meneč, da je prazen, za šalo pomeril po tovarihih. Revolver se je sprožil ter je krogla zadela aspiranta južne železnice Kikingerja v čelo, da je kmalu umrl. Nekemu drugemu prstovoljcu je krogla zdrobila kazalec.

Telefonska in brzovjavna poročila

Dunaj, 9. decembra. Enako kakor češki „Narodni klub“ je sklenil tudi klub romunskih poslancev poslati Björnsonu svoje čestitke k njegovi 75letnici.

Budimpešta, 9. decembra. Včerajšnja seja poslanske zbornice se je pričela ob 10. in je trajala do 4. popoldne. Predsedoval je Nava y. Začetkom seje so člani neodvisne stranke klicali: »Naj živi kralj!« Hrvati so jim odgovarjali z »živio poslovnik«. Govorilo je 9 hrvaških delegatov. Navay je sedmim izmed njih odtegnil besedo.

Trst, 9. decembra. Težaki so na večeršnjem shodu v gledališču Fenice sklenili pričeti s splošno stavko.

Budimpešta, 9. decembra. Imunitetni odsek je razsodil, da se mora poslanec Supilo radi »neposlušnosti« napram podpredsednik Nava yju oprostiti pred zbornico, glede poslanca dr. Dušana Popovića pa je sklenil da se za dva tedna izključi iz zbornice. Ta sklep imunitetnega odseka potrjuje vest, da nameravajo Madžari Supila in Popovića izključiti za več sej iz zbornice, da bi s tem otežkočili stališče hrvaških delegatov, med katerimi edino ta dva poslancev razumeta madžarski.

Budimpešta, 9. decembra. Današnji seji je predsedoval zopet Nava y, ki je dal ukor poslancu neodvisne stranke Eberju, ker je zaklical poslanca Supila: »Plačani komedijant!« Domobranski minister Jekelfalussi je predložil zbornici več poročil, med temi tudi poročilo o pouku madžarskega jezika na vojaških realnih gimnazijah. Nato se je nadaljevala debata o pooblastilnem zakonu. Govoril je hrvaški delegat Iljič, nakar se je generalna debata zaključila. Po odmoru 5 minut je prevzel predsedstvo Rakovszky, ki je prijavil, da so se hrvaški delegati priglasili za sklepno besedo.

Budimpešta, 9. decembra. V parlamentarnih krogih se govori, da nameravajo Madžari z novim nasilstvom onemogočiti hrvaško obstrukcijo. Razpravo o pooblastilnem zakonu nameravajo takoj končati z generalno debato, ne da bi se spuščali v specialno razpravo, češ, da pooblastilni zakon ni smatrati za pravi zakon, nego samo za sklepni predlog.

Stokholm, 9. decembra. Včeraj ob polu 10. dopoldne je umrl kralj Oskar II. Pokojni kralj je bil znan kot velik prijatelj znanosti in umetnosti.

Stokholm, 9. decembra. Prestolonaslednik je zasedel prestol pod imenom Gustav V. Takoj po razglašenju smrti kralja Oskarja je imel državni svet sejo, v kateri je novi kralj Gustav V. prisegel na ustavo. Nato so novemu kralju prisegli zvestobo kraljevski principi. Ministrstvo je podalo demisijo, a je ostalo v službi na izrečno kraljevo prošnjo.

Stokholm, 9. decembra. Po vsem Švedskem vlada silna žalost za umrlim kraljem, ki je bil priljubljen v vseh slojih kot pravi oče svojega naroda. Znanstvo in umetnost sta izgubila s kraljem mogočnega zaščitnika in mecena. Oskar II. je bil rojen 21. januarja 1819, dosegel je torej starost 88 let. Švedski prestol je zasedel 18. septembra 1872, ko je umrl njegov brat kralj Karel XV. Kralj Oskar je vspešno deloval na literarnem polju. Njegove »Zgodovinske beležke o švedski armadi«, životopis o »Kralju Karlu XII.«, njegovi prevodi Herderjevega »Cida« in Goethejevega »Tassa« so mu zagotovili trajno mesto v švedski literaturi. Novi kralj Gustav Adolf V. je rojen leta 1858.

Petrograd, 9. decembra. Carica je nevarno obolela. Poklicani so k nji prvi zdravniki-strokovnjaki.

Pariz, 9. decembra. Predsednik francoske republike Fallieres je obolel in mora po naredbi zdravnikov ostati v postelji.

Pri splošni dražitvi, ki življenske poj-
goju dela čimdalje težavnejše, je gospodinj-
tembolj priporočati Talanda cejlonski
čaj, ker je zbog velike izdatnosti naj-
nejši čaj.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 7. decembra 1907

Termin.

Pšenica za april	za 10 kg K 18-49
Pšenica za oktober	za 50 kg K 11-45
Rž za april	za 50 kg K 12-60
Koruzna za maj 1908	za 50 kg K 7-60
Oves za april	za 50 kg K 8-69

Ekspetiv.

6 vin. višje.

Meteorološki poročilo.

*trava usod. mrazem 800. (trava) usod. mrazem 800. (trava) usod. mrazem 800.

decembra	Uas spaso- vanja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebe
7	9. v	781.6	2.1	sl. vzh.	jasno
8	7. nj.	785.3	-3.1	sl. svzh.	mogla
9	8. pop.	788.3	1.6	sl. svzh. del. jasno	
10	9. sv.	780.3	3.3	sr. jz.ahod	oblačno
11	7. zi.	789.9	5.8	sl. jz.ah.	oblačno
12	8. pop.	780.9	7.0	sl. jvzh.	sk. oblačno

Srednja predvčerašnja in včerašnja tempe-
ratura: 4.0° mm in 0.6° mm.; norm.: 0.6 in 0.7.
Padavina v 24 urah 0.0° mm in 0.0°.

Zahvala.

Povodom prebride izgube naše
preljubljene in nepozabljene matere,
oziroma taške in stare matere, pre-
blagorodne gospe

Ane Branke

zdravnikove vdove

prejeli smo toliko prijazno izraženega
sožalja, da se zato kakor tudi za
mnogobrojno spremstvo k zadnjemu
počitku s tem kar najpresrečnejše in
najtoplejšo zahvaljujem.

Ljubljana, 9. decembra 1907.

Globokožalujoča rodbina
Urban Zupanec.

Spreten

krojaški pomočnik

se sprejme takoj v trajno delo pri
Fr. Kraigherju, krojaču na Kon-
gresnem trgu št. 5 v Ljubljani.

Slama in seno

v balah

je ceno napredaj v skladišču na
Martini cesti št. 10.

Stanovanje

na Rimski cesti št. 3, I. nadstropje,
s 3 sobami (ena soba s posebnim
vhodom) kuhinjo, prostornim hod-
nikom, se zaradi premeščanja odda
takoj ali pa s 1. februarjem.

Spretnega

stenografa

veščega slovenske in nemške stenogra-
fije, sprejme dr. Josip Furlan, od-
vetnik v Ljubljani.

I. okr. hranilnica in posojilnica
registrovana zadruga z omejeno zavezo

v mestu Kamnik

ima svoj

izredni občni zbor

v torek, 17. decembra

ob treh popoldne v posojilniški

pisarni.

Dnevni red:

Sklepanje o likvidaciji zadruge.

Načelstvo.

4106

Izmed

najfinejših in najslastnejših

čajnih znamk je

TALANDA

cejlonski čaj.

Več majnih, lepih stanovanj

obstoječih in 2 sob in pritličja, je
oddati takoj ali za februar 1908

v Ljubljani.

Popraviti je pri lastniku Adolfu

Hauptmannu na Rešljivi cesti.

Učenca

s primerno šolsko izobrazbo, ki ima
veselje do trgovine s mešanimi
blagom, tudi ako se je že nekaj časa
učil, sprejemem pod ugodnimi pogoji.

Leopold Lavš

trgovca v Trzinu, Gorazdovo.

Gospodična

1886 s 15 t. m. stanovanje s hrano.

Ponudbe pod "december" na

uprav. "Slov. Naroda".

Pa trboveljski in dolenjski

kosovni premož

srednokosni premož

orehovni premož

gruščni premož

po najnižjih cenah, na cele vagone po

premogokupnih cenah, priporočam lastnik

premogovnikov

J. Paulin, Ljubljana, Nova ulica št. 3.

SLAŠČICAR R. KIRBISCH SLAŠČICAR

4102-1 v Ljubljani, na Kongresnem trgu št. 8

priporočam bogato zalogo najfinejših in slastnih

oheskov za božična drevesca

bonbonov, francoskega sadova, čokolade, čajnega
pecolia, pačljeno, kompota, vin, ruma, čaja, liker-
jev itd., lepih atrap, kšario, pokalnih bonbonov.

K praznikom

različne potice, prežce, pince, šartelj itd.

Tukajšnja in zunanja naročila točno.

Božična priložnostna prodaja!

Silno znižane cene!

Čez 1000 nanovo dospelih plaščkov za
dame, gospe deklice in dečke od gl. 3-
naprej. Bogata zaloga najfinejših damskih
paletotov, zimskih raglanov, jopic iz
gladkega in stisnjene pliša in kožuho-
vinastih koljesev. Največja izbira najfi-
nejših moških oblek, zimskih sukenj,
double-paletotov, kočuh. sako od gl. 10-
naprej. Izprehodni in popotni kočuhi...

Primerna božična darila!

„ANGLEŠKO SKLADIŠČE OBLEK“

JO. BERNATOVIČ

v Ljubljani, Mestni trg št. 5.

J. Grobelnik v Ljubljani

prodaja vse manufakturno blago

od ponedeljka 2. decembra do Božiča

po iznenadno znižanih cenah.

Kdor še ni nakupil zimskih potrebščin, dobi

posebno sukno za moška oblačila

posebno damske blagove zadnje novosti

radi prevelike zaloge po brezkonkurenčnih cenah.

Po različno priložnostnih cenah priporočam tudi

praktična božična darila kakor

preproge, zagrinjala, krasne šerpe in rute,

Belo blago (platno, Schrollol šifoni).

angleške plede,

odeje, volnene in šepane.

Namizno perilo in robci.

Nihče naj ne zamudi res ugodne prilike!

Savinska posojilnica v Žalcu

ima svoj

izredni občni zbor

dne 18. decembra 1907

ob osmih dopoldne v zadrugi

pisarni.

Dnevni red:

1. Izprememba pravil.

2. Slučaj.osti.

Odbor.

Ako bi občni zbor ob določeni uri ne

bil sklepčen, se skliče na 9. uro dopoldne

istega dne, z istim dnevnim redom drugi

izredni občni zbor, kateri je sklepčen brez

ozira na število navzočih.

Vsaka dama

ki ima nekoliko denarja, dobi lahko
izvrstno eksistenco ozir. dober po-
stranski zaslužek z ustanovitvenjem
boljšega zavoda (za kroj, merjenje in
konfekcijo damskih oblek).

Ponudbe na upravnishvo „Slovenskega

Naroda“ pod „Atelier 1000“.

Pristni dobri

brinjevec

se dobi pri

60 29

L. ŠEBENIKU v Spod. Šiški.

Razglas.

Vsled sklepa c. kr. okrajnega sodišča v Ljubljani z dne 5. decembra
1907 opr. št. A I. 820/6/118 se bo na prošnjo ml. Frančiške in Ivane
Orešek iz Ljubljane vrnila v pisarni podpisanega c. kr. notarja v Ljubljani,
Sodnijske ulice št. 9,

dne 18. t. m. ob 9. uri dopoldne

prostovoljna javna dražba

njihovega posestva pod hiš. št. 44 ob Sv. Petra cesti vlož. št. 120 kat. obč.
Petersko predmetje I. del. Vzklicna cena znaša 16 000 kron, dražbeni pogoji
leže v navedeni notarski pisarni med navadnimi uradnim; urami na vpogled; le-
način plačevanja najvišjega ponudka se bo določil sporazumno s kupovalci šele
na dan dražbe. Kot varščino mora vsak kupovalec založiti pred začetkom dražbe
v roke sodnega komisarja znesek 1600 kron v tuzemski gotovini, pupilarno varnih
vrednostnih papirjih, katerih vrednost se izračuna po današnjem borznem kurzu
predloženega dne ali v hranilnih knjižicah kake hranilnice, pri kateri se lahko
nalagajo denarji nedoletnikov.

4105-1

Dr. Karel Schmidinger

c. kr. notar kot sodni komisar.

Parna pralnica in likalnica

(z motornim obratom)

4090-2

C. J. Hamann v Ljubljani.

Po vse do srede vsakega tedna v moji
trgovini za pranje in likanje oddano
moško perilo se lahko pride v soboto
istega tedna ali pa se pošlje venkaj.

Perilo se jako varuje. Zmerne cene. Perilo kakor novo.

Pristen

kraški teran

se toči

3882-4

na Dunaju XVII.,

Bergsteiggasse 22

restavracija „zur Stadt Paris“.

Gostom Je na razpolago „Slov. Narod“.

Za obilni obisk se priporoča

Josip Rohrbacher,

restavrater.

Pozor! Pozor!

Kavarna
„Leon“

V Ljubljani

na Starem trgu št. 30

vsak torek, četrtek in nedeljo

uso noč odprta.

Na razpolago je najnovejši
ameriški biljard in elek-
o o trišni klavir. o o

Z odličnim spoštovanjem

Leo in Fani Pogačnik.